

11/6/09

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
BESCHERMING ALS MONUMENT, STADS- OF DORPSGEZICHT**

**DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLANDSE AANGELEGENHEDEN,
CULTUUR, JEUGD EN AMBTENARENZAKEN,**

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003;

Gelet op het besluit van de Vlaamse regering van 10 juni 2003 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse regering van 29 augustus 2003, 24 oktober 2003 en 18 februari 2004;

Gelet op het ministerieel besluit van 01 oktober 2003 houdende ontwerp van lijst van voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 01 april 2004,

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

Wegens de artistieke, historische, sociaal-culturele en volkskundige waarde:

- als monument:

het voormalig "Kasteel Van Duyse-Blanchaert" of het huidig vredegerechtgebouw, met inbegrip van het overblijvend gedeelte van het vroegere parkdomein, het bijgebouw, gelegen Vredegerechtstraat 1 en +1, en met het H. Hartkapelletje, gelegen Bergendriesstraat 2 te Lokeren,

bekend op het kadaster:

Lokeren, 1ste afdeling, sectie A, perceelnummers 630Y2, 630X2, 630F3, 630Y

Artikel 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt wordt door het uitzonderlijk karakter van volgende intrinsieke waarden gemotiveerd.

De **historische**, meer bepaald de cultuurhistorische en de architectuurhistorische waarde, de **artistieke waarde** en de **sociaal-culturele waarde** van het zogenaamd "Kasteel Van Duyse" of *huidig vredegerechtigebouw, met resten van het vroeger domein en bijgebouw, Vredegerechtsstraat 1, +1*

Het z.g. "Kasteel van Duyse" werd in 1892 opgericht naar ontwerp van de gekende Oost-Vlaamse provinciale architect Stephane Mortier (1857-1934) in opdracht van de Lokerse industrieel en politicus Hendrik Van Duyse (1857-1907).

Het betreft een kwalitatief en stilistisch representatief voorbeeld van een eind 19de-eeuwse burgerwoning opgericht in een neotraditionele bak- en natuursteenarchitectuur met pittoreske inslag, geaccentueerd door een sterk verticaal hoofdsilhouet, een wisselende en speelse opbouw met risalietvormende traveeën, verschillende zadeldaken en een achthoekig torentje.

Het waardevol neogotisch interieur is nog fraai bewaard in vestibule en traphal, in de beide vroegere salons (nu bureaus van de vrederechter en de griffier) en in de vroegere eetkamer (nu rechtszaal); met behoud van originele binnendeuren, lambriseringen, plafonds en vloeren, mozaïeken, beschildering, schouwmantels en dergelijke.

Aan de basis van het bouwconcept ligt een traditionalistisch religieus denken, dat teruggrijpt naar modellen uit het verleden, in het kader van de toenmalige maatschappelijke achtergronden en met de doorzetting van de industriële revolutie. De politieke en culturele overtuiging van de bouwheer Van Duyse, die sociaal conservatief katholiek en sterk Vlaamsgezind was, uitte zich in de levensstijl en status van rijke industrieel, materieel vertaald in de eigen woonst. Zijn familiale verwantschap met de artistieke en politieke middens rond de Gentse Sint-Lucasateliers is duidelijk af te lezen in de neogotische inrichting en aankleding van het interieur.

De achterliggende dienstvleugel en het afzonderlijk bijgebouw in het restant van de oorspronkelijke parktuin vertonen nog steeds de eenheid van stijl, concept en vormgeving, waarin de directeursvilla werd gerealiseerd.

In 1935 door het gemeentebestuur ingericht als vredegerecht vormt het openbaar gebouw, met zijn specifieke maatschappelijke functie, een sterk beeldbepalend element binnen het stadsbeeld.

De **historische**, meer bepaald de architectuurhistorische waarde en de **sociaal-culturele waarde** van het *kapelletje 'ter Ere van het Heilig Hart', Bergendriesstraat 2*

De stijlvolle en typisch neogotische bidkapel werd in een architecturaal verzorgd ontwerp uitgewerkt samen met het kasteeldomein in 1893 door architect Stephane Mortier. De bakstenen kapel op een arduinen plint heeft een achzijdig grondplan. De hoeken worden gemarkeerd door hoeksteunberen. De spitsboogvensters in de gevelvlakken hebben glasramen. De octogonale constructie wordt afgedekt met een piramidaal dak, dat belegd is met grijze leien in sierverband en een lichte dakoversteek vertoont. De kapel is bekroond met een smeedijzeren kruis. Het interieur is sober en devoot. De vloeren zijn vakkundig aangelegd met vierkante geglazuurde tegels, afwisselende in zwart en rood.

De oprichting van een devotiekapel, hier 'ter ere van het Heilig Hart', op het familiedomein is een typisch 19de-eeuwse, maatschappelijke uiting van de sterk gelovige levensstijl van de gegoede burgerij, hier in het bijzonder van de directeurfamilie Hendrik Van Duyse-Blanchaert.

Na de verplaatsing in 1941 kreeg de bidkapel een meer volkskundige waarde, een openbaar karakter, waar de plaatselijke bevolking nog tot op vandaag haar devotie ter verering van het Heilig Hart komt uiten.

Artikel 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de monumenten en stads- en dorpsgezichten van 17 november 1993 (B.S. 10.03.1994).

Brussel,

11-06-2004

Vlaams minister van Binnenlandse Aangelegenheden,
Cultuur, Jeugd en Ambtenarenzaken,

Paul VAN GREMBERGEN